

Att.:

Socialministeriet

jurint@sm.dk og kmp@sm.dk

p-boern@sm.dk og chp@sm.dk

HØRINGSSVAR VEDR. UDKAST TIL NYE VEJLEDNINGER PÅ DET SOCIALE OMRÅDE (AFBUREAUKRATISERING PÅ DET SOCIALE OMRÅDE) MED VÆGTEN LAGT PÅ "VEJLEDNING NR. 1 OM FORMÅL OG ANDRE GENERELLE BESTEMMELSER I SERVICELOVEN" OG "VEJLEDNING NR. 3 OM SÆRLIG STØTTE TIL BØRN OG UNGE OG DERES FAMILIER".

Til Socialministeriet

*Børnerådet 18. november 2010
Journal nr. 3.7-2005-1019*

Børnerådet takker for de fremsendte vejledninger. Rådet har i sit høringssvar primært forholdt sig til "Vejledning nr. 1 om formål og andre generelle bestemmelser i serviceloven" og "Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier".

Høringssvaret fokuserer på de samme emner, som Børnerådets høringssvar af 29.01.10 tog udgangspunkt i vedrørende "Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (Barnets Reform)". Det betyder helt konkret, at Rådet i dette høringssvar ikke forholder sig specifikt til afsnittene om børn og unge med særlige funktionsnedsættelser. Der henvises i stedet til Danske Handicaporganisationers høringssvar. Børnerådet forholder sig heller ikke til afsnittene om efterværn, men henviser til høringssvaret fra Børnesagens Fællesråd.

Børnerådet udtrykker stor tilfredshed med, at flere af de synspunkter, som blev fremført i Rådets høringssvar til Barnets Reform, er indarbejdet i vejledningen.

Helt overordnet kan Børnerådet imidlertid fortsat frygte, at ændringerne i serviceloven og vejledningen fortsat kan være vanskelige at arbejde med for medarbejderne i kommunerne og ikke mindst være vanskelige at forstå for mange borgere, herunder børn og unge. Resultatet som følge heraf kan i værste fald blive, at børnene ikke kender til deres (nye) retsstilling, og at loven med vejledningen ikke kommer til at skabe de reelle forbedringer, som der

lægges op til i lovens formålsparagraf.

Høringssvar vedrørende Vejledning nr. 1 om formål og andre generelle bestemmelser i serviceloven

Sammenhængende børnepolitik, pkt. 19-21

Børnerådet finder det uhensigtsmæssigt, at vejledningen ikke rummer klare retningslinier og formuleringer om udfoldelsen af samt indholdet i bekæmpelse af ungdomskriminalitet i kommunernes sammenhængende børnepolitikker. Uden fastlagte krav om indhold og udfoldelse risikeres det, at indsatserne på området i de enkelte kommuner nedprioriteres og fortsat vil være præget af tilfældigheder. Det bekymrer endvidere Børnerådet, at der i vejledningen ikke stilles klare krav om opstilling mål, evaluering og opfølgning i forhold til de kriminalpræventive indsatser.

Kommunernes tilsyn med anbringelsesstederne, pkt. 25 - 36

Det driftsorienterede tilsyn

Børnerådet har tidligere anbefalet, at kvaliteten af de generelle tilsyn, der retter sig mod institutionen, højnes. Børnerådet støtter med andre ord ændringerne i serviceloven om at øge kvaliteten i det driftsorienterede tilsyn og de stramninger, der lægges op til i vejledningen.

Børnerådet havde imidlertid fortsat gerne set, at tilsynet med institutionerne blev gjort uvildig for at undgå eventuel sammenblanding af interesser.

Det personrelaterede tilsyn

Et velfungerende tilsyn er et vigtigt redskab til at sikre en bedre kvalitet i indsatsen over for det enkelte barn eller den unge. Derfor støttede Børnerådet lovforslaget om mindst to årlige personrettede tilsyn.

Børnerådet bemærker, at der med lovændringen nu gives mulighed for, at barnet eller den unge efter eget valg kan medbringe en bisidder eller en anden person til samtalen med den tilsynsførende, hvis barnet eller den unge ønsker dette. Børnerådet anbefalede denne mulighed i sit høringssvar til Barnets Reform, og er derfor meget tilfreds med, at den nu er blevet en del af serviceloven og yderligere specificeres i vejledningen.

Samarbejde med de frivillige organisationer, pkt. 37 - 75

Generelle bemærkninger

Børnerådet er tilhænger af, at den frivillige sektor inddrages i den kommunale opgaveløsning på børne- og ungeområdet i langt højere grad, end det er tilfældet i dag. Den frivillige indsats egenart og styrke vil efter rådets opfattelse kunne tilføre indsatsen over for børn og unge kvaliteter, der supplerer den kommunale indsats på bedste vis.

Rådet har derfor med tilfredshed noteret sig, at der er taget en række initiativer, som har til formål at understøtte en udvikling i den retning, bl.a. regeringens oplæg til en national strategi på området.

På børne- og ungeområdet er der særlige muligheder for at styrke samarbejdet mellem kommunale aktører og frivillige organisationer, sådan som det udmærket er eksemplificeret i vejledningsteksten.

Det er imidlertid rådets opfattelse, at inddragelse af frivillige kræfter i den kommunale opgaveløsning på børne- og ungeområdet altid skal ske med særligt henblik på, hvad der er til børn og unges bedste. Den frivillige sektor bør inddrages i de tilfælde, hvor det ubetinget vil medføre øgede muligheder for trivsel, udvikling og udfoldelse for børn og unge. Dette forbehold bør fremgå tydeligt af vejledningens punkt 37, der i sin nuværende formulering udelukkende taler om hensynet til den frivillige sektors egenart. Forholdet bør desuden fremgå af vejledningens punkt 44.

Sikring af børns retsstilling

Det fremgår af vejledningens punkt 51, at et samarbejde med frivillige organisationer ikke fratager kommunalbestyrelsens myndighedsansvar på det område, samarbejdet dækker.

I den sammenhæng bør det fremhæves, at man fra kommunal side skal være særligt opmærksom på, at man ikke i et samarbejde forringer børn og unges retsstilling – fx ved at fratage dem klagemuligheder, de ellers ville have under en ren kommunal opgaveløsning.

I samme ånd bør vejledningen fremhæve, at parterne i samarbejdsaftaler eller kontrakter bør beskrive, hvor myndighedsopgaven og dermed kommunens hhv. den private/frivillige organisations ansvar starter og slutter.

Tilsyn med de frivillige organisationers opgaveløsning

Tilsynet med frivillige organisationers opgaveløsning er et andet punkt, der er af særlig betydning, når samarbejdet gælder børne- og ungeområdet. Ofte vil børn og unge ikke selv være i stand til at give deres mening til kende, om hvordan de oplever samarbejdet med de frivillige organisationer. Vejledningen bør derfor fremhæve den særlige betydning det har, at kommunalbestyrelsen stiller tilstrækkelige og relevante krav til sikringen af kvaliteten af de frivillige organisationers opgaveløsning.

Åben og anonym rådgivning, Kapitel 26, pkt. 174 - 180

Generelle bemærkninger

Børnerådet har i 2010 foretaget en undersøgelse af de åbne og anonyme rådgivningstilbud efter Servicelovens § 11. Baggrunden for undersøgelsen var, at Rådet betragter rådgivningstilbuddet som et særdeles vigtigt element i det forebyggende arbejde og den tidlige indsats over for børns sociale problemer.

På en række områder afdækkede undersøgelsen væsentlige problemer med den kommunale indsats for at efterleve både lovens og vejledningens anvisninger med henblik på at gøre tilbuddene om rådgivning kendte, tilgængelige og anonyme for børn og unge. Undersøgelsen pegede bl.a. på, at:

- det hører til sjældenhederne, at rådgivningstilbuddene markedsføres direkte over for børn og unge. Foldere, brochurer osv. udformes og distribueres primært til voksne omkring børnene; lærere, pædagoger, sundhedsplejersker, læger osv. Det er desuden Børnerådets erfaring, at kendskabet til rådgivningstilbuddene blandt børn og unge generelt set er for ringe.
- der er brug for mere fleksible åbningstider og bedre kontaktmuligheder. Rådgivningstilbuddene er ofte for begrænsede i forhold til børn og unges

mulighed for at henvende sig uden for skoletid. Det er desuden et fåtal, der tilbyder rådgivning pr telefon, sms, chat eller andre kommunikationskanaler, der er naturlige for børn og unge.

- anonymitet håndteres uden særligt hensyn til børn og unge, der ofte kan være usikre på, om henvendelse til rådgivningen kan ske uden forældre, lærere eller andres vidende. Derfor bør rådgivningstilbuddene gøre en særlig indsats for at forklare børn og unge, at anonymiteten er sikret både formelt og reelt.

Børnerådet er derfor af den opfattelse, at kommunernes pligt til at henvende sig aktivt og opsøgende over for børn bør understreges og fremhæves i vejledningen på de punkter, hvor det er relevant. En række forslag hertil gives i bemærkningerne til Vejledning 3, afsnit 30-32.

Rådgivningen generelt, pkt. 174 og 175

Muligheden for at børn og unge kan få uafhængig rådgivning om en bred vifte af forhold, der relaterer sig til deres trivsel, udvikling og sociale forhold i generel forstand, kan være afgørende for at iværksætte forebyggende tiltag, der tidligt i forløbet kan skabe positiv forandring for barnet eller den unge, og som kan forhindre, at barnet eller den unges situation forværres.

Derfor er Børnerådet meget tilfreds med, at der i afsnit 175 lægges vægt på, at rådgivningen skal understøtte den helhedsorienterede indsats.

Af samme årsag er der imidlertid grund til at vejledningen gøres mere præcis i sin formulering af rammene for eventuelle samarbejder med private tilbud eller frivillige organisationer. I visse sammenhænge kan det nemlig være en styrke og en fordel, at rådgivningen kan tilrettelægges i et samarbejde med private/frivillige organisationer. Vejledningen bør derfor nævne muligheden for at inddrage sådanne organisationer i rådgivningsarbejdet

Høringssvar vedrørende "Vejledning nr. 3 om særlig støtte til børn og unge og deres familier".

Rådgivning, pkt. 30 - 32

Som nævnt ovenfor i Rådets høringssvar til de generelle bestemmelser i servicelovens § 10 og § 11, mener Børnerådet, at det på en række områder for sjældent lykkes kommunerne at leve op til bestemmelserne i servicelovens §11. Det gælder bl.a. rådgivningstilbuddenes åbenhed, anonymitet og tilgængelighed. På disse områder bør vejledningen derfor indeholde klarere formuleringer.

Åbenhed

Vejledningens nuværende fortolkning af lovens krav om åbenhed bør udvides, således at børn og unges muligheder for at kontakte rådgivningstilbuddet i højere grad fremhæves. Skal et rådgivningstilbud være åbent for børn, er det nødvendigt, at tilbuddene er åbne på tidspunkter, hvor børn og unge reelt har mulighed for at henvende sig. Det betyder fx, at åbningstiderne i et vist omfang bør lægges uden for skoletiden og uden for almindelig kommunal åbningstid. Et samarbejde med private/frivillige organisationer kan bidrage til at sikre sådan en højere grad af tilgængelighed og åbenhed, idet rådgivningen

kan placeres og organiseres i sammenhænge, hvor børnene/de unge naturligt opholder sig og føler sig trygge og hvor der er muligheder for langt mere fleksible og relevante åbningstider og kommunikationskanaler.

Tilgængelighed

Vejledningen bør fremhæve de forskellige kommunikationsmidler, som rådgivningstilbuddene kan anvende i dialogen med børn og unge. Det gælder fx e-mail, telefon, chat og sms. Tilgængeligheden via disse kanaler er et væsentligt supplement til det fysiske fremmøde på en given geografisk placering.

Anonymitet

Det er Børnerådets erfaring, at man i nogle kommuner har procedurer, som virker anonymitetskrænkende på børn og unge, der henvender sig til rådgivningstilbuddene. Det kan fx dreje sig om, at man beder børn om at fortælle deres fødselsdato af hensyn til visiteringen internt i rådgivningen. Det er også rådet og flere frivillige organisationers erfaring, at mange af de børn og unge, den åbne, anonyme rådgivning retter sig imod, kommer fra familier, der i forskelligt omfang er i det kommunale system – via beskæftigelsesindsatsen, ydelsesservice, sociale foranstaltninger, misbrugsbehandling osv. Derfor kan børnene/de unge mangle grund til at tro, at muligheden for anonymitet er reel og at eventuelle oplysninger om familien, de kommer med i rådgivningen, ikke går videre i systemet - jf. f.eks. de øgede muligheder for udveksling af oplysninger om udsatte børn (pkt. 262-269), samt pkt. 320 om kontaktperson, hvor tillidsrelationen til en ikke-myndighedsperson vægtes. Derfor bør det fremgå tydeligt af vejledningen, at rådgivningstilbuddet skal lægge vægt på at undgå procedurer, der kan virke anonymitetskrænkende på børn og unge. Også i denne sammenhæng kan et samarbejde med frivillige eller private organisationer øge børn og unges mulighed for at modtage rådgivningen anonymt.

Synlighed

Rådgivningstilbuddene henvender sig i dag i ringe grad direkte til de børn og unge, der er omfattet af tilbuddene. Markedsføringen af rådgivningstilbuddene er henvendt til voksne omkring børnene - læger, skolelærere, SSP-medarbejdere, pædagoger osv. Sjældent sker markedsføringen med børn og unge som primærmålgrupperne. Også på de kommunale hjemmesider mangler der i altovervejende grad omtale af rådgivningstilbuddene i et sprog, som børn forstår, og i en tone, der appellerer og inviterer børn til at benytte sig af tilbuddene. Derfor bør vejledningen understrege, at 'opsøgende virksomhed' i langt højere grad skal forstås som direkte kommunikation til børn og unge om muligheden for åben og anonym rådgivning.

Underretningspligt, pkt. 52 - 68

Vejledningen redegør udmærket for de vigtigste elementer og problemfelter på dette område, således bl.a. for spørgsmålet om karakteren af de iagttagelser, der evt. bør udløse en underretning.

Pkt. 53 indeholder dog en sproglig unøjagtighed i følgende passage:

"Underretningspligten er ikke betinget af, at der er tale om omsorgsvigt, overgreb eller lignende situationer. Det er tilstrækkeligt, at barnet eller den unge eller de vordende forældre har vanskeligheder, som man ikke selv kan

gøre noget ved." (Børnerådets fremhævnings).

Af hensyn til forståelsen bør det tydeligt fremgå af teksten, at "man" ikke refererer til den, der underretter, men til barnet, den unge eller de vordende forældre.

Pkt. 54: Ansatte i den kommunale tandpleje er i stigende grad opmærksomme på fagets betydning for tidlig opsporing af og underretning om børn og unge med problemer. Børnerådet foreslår derfor, at opremsningen i punktets første afsnit tilføjes "den kommunale tandpleje" efter "sundhedsplejersker".

Pkt. 56: "Det kan være hensigtsmæssigt, at kommunen har et beredskab klar til disse svære sager". Børnerådet finder formuleringen svag og upræcis. SISO, som nævnes i punktets næste sætning, bistår ikke alene med viden om overgreb på børn og unge, men også med etableringen af kommunale beredskaber, hvis betydning for en effektiv og hurtig indsats ikke kan overdrives. Børnerådet foreslår, at formuleringen ændres i overensstemmelse hermed.

Udveksling af oplysninger, pkt. 262 - 269

Børnerådet henviser til de betænkeligheder vedr. retssikkerheden på dette område, som Rådet har givet udtryk for i sit **høringssvar d. 29. januar 2010 om ændringer i serviceloven mm.**

Rådet skrev her:

"Som nævnt ovenfor regulerer lovgivningen et overordentlig følsomt retssikkerheds-mæssigt område, og får borgere ret- eller uretmæssigt det indtryk, at der nu frit kan ud-veksles oplysninger om dem, ødelægges grundlaget for et tillidsforhold mellem børn og unge, forældre og myndigheder. Dette vil altid være til yderligere skade for det omhandlede barn eller den unge."

Børnerådet finder, at formuleringer om disse vanskelige overvejelser bør finde plads på et fremhævet sted i vejledningen, fx allerede i pkt. 263.

Foranstaltninger og samtykke, pkt. 308 –

Hvis en kommune – som oftest på baggrund af en § 50-undersøgelse – beslutter at iværksætte foranstaltninger efter § 52, f.eks. psykologbehandling (stk. 3 (9)), skal dette ske med forældremyndighedsindehaverens samtykke – og dermed med samtykke fra begge forældre, når der er tale om fælles forældremyndighed.

Heroverfor står forældreansvarslovens § 3, stk. 1, der bestemmer, at bopælsforælder kan træffe beslutning om overordnede forhold i barnets liv, fx om barnet skal gå til psykolog eller modtage anden form for behandling (Vejledning 9859 om forældremyndighed).

Børnerådet har kendskab til flere eksempler på, at denne uoverensstemmelse mellem serviceloven og forældreansvarsloven, hvad angår samtykke fra den ene eller begge forældremyndighedsindehavere, har skabt problemer for børns muligheder for at få fx nødvendig psykologbehandling. En bopælsforælder kan således nægte, at barnet modtager psykologbehandling på trods af en vurdering fra en kommunes side, om at barnet har brug for behandlingen – fx på baggrund af voldsepisoder i hjemmet. Børnerådet vil derfor anbefale, at det

i vejledningen understreges, at servicelovens vurdering af barnets behov ligger over forældreansvarslovens fortolkning af 'overordnede forhold i barnets liv' – jf. ovenstående.

Kontaktperson, pkt. 320

Børnerådet er positive over for, at der kan udpeges en fast kontaktperson for barnet, den unge eller hele familien.

Rådet er dog bekymret for, om en kontaktperson kan varetage både familien og barnets behov for en kontaktperson, således som det er beskrevet i vejledningen. Rådet har endvidere grund til at frygte, at ordningen med en kontaktperson i nogle situationer vil blive anvendt som et tilbud til hele familien, på trods af at unge kan have behov for en særskilt kontaktperson.

Børnerådet anbefaler en nærmere præcisering af formuleringen:

"Kontaktpersonen skal samtidig kunne stille krav til og korrigere eller om nødvendigt stoppe barnet eller den unge, hvis der udvises uacceptabel adfærd."

Børnerådet ønsker en præcisering af formuleringen "uacceptabel adfærd" samt en præcisering af, hvad der forstås ved, at kontaktpersonen kan "stille krav og korrigere eller om nødvendigt stoppe barnet eller den unge". Børnerådet finder det helt afgørende, at det af vejledningen fremgår, hvordan tillidsrelationen mellem kontaktpersonen og barnet/den unge sikres, hvis kontaktpersonen har sanktionsmuligheder.

Genbehandling, pkt. 368 – 376 og videreførelse af anbringelsen på grund af særlig tilknytning, pkt. 575

Som det fremgår af Børnerådets hørings svar af 12.12.08 vedrørende forslag til lov om ændring af lov om social service (kontinuitet i anbringelsen m.v.)

link: som specifikt omhandler muligheden for at videreføre en anbringelse og muligheden for at anbringe børn i tre år uden genbehandling af sagen, er Børnerådet positivt indstillet over for begge disse lovændringer.

Rådet havde imidlertid gerne set, at der i de afsnit i vejledningen, der omhandler disse emner, også havde været fokus på den fortsatte uddannelse af plejefamilierne.

Aktindsigt og advokatbistand, pkt. 377 og 378

Børnerådet gør opmærksom på, at der har indsneget sig en fejl i vejledningens gengivelse i pkt. 377 af servicelovens § 73: "Inden der træffes afgørelse[....] og den unge, der er fyldt 15 år [...]" (Børnerådets fremhævning).

Med virkning fra 1. januar 2011 er § 72 og § 73 ændret (Lov nr. 628 af 11. juni 2010, Barnets Reform, nr. 55), således at aldersgrænsen for såvel aktindsigt som advokatbistand er 12 år.

Forældreprogrammer, pkt. 408

Børnerådet kan kun bakke op om brug af forældreprogrammer som frivillig foranstaltning. Hvis det skal være overskueligt for kommunerne, anbefales det dog, at inspirationskataloget med de 18 programmer suppleres med klare anbefalinger samt oplysninger om udbud, omkostninger og tilgængelighed. Det er afgørende for kommunerne at foretage vidensdeling, så alle får gavn af de

erfaringer, der gøres rundt omkring.

Forældrepålæg – indhentning af oplysninger, pkt. 421

Børnerådet finder det stærkt bekymrende, at kommunen kan indhente oplysninger om en familie hos private, såsom naboer og andre i lokalområdet, i de tilfælde hvor forældremyndighedsindehaveren nægter at samarbejde. Dette kan uden tvivl bidrage til at skabe mistillid mellem myndigheder og borgere, og samtidig risikerer man en stigmatisering af barnets eller den unges familie.

Elektronisk overvågning i forbindelse med ungepålæg, pkt. 443

Børnerådet har i et tidligere **høringssvar af 22. januar 2010 om ungdomskriminalitet** forholdt sig kritisk til forslaget om at anvende elektronisk fodlænke i forbindelse med ungepålæg. Misforholdet mellem på den ene side ungepålæggets forebyggende karakter og på den anden side fodlænkens afstraffende virkning kommer tydeligt til udtryk i vejledningen trods betoningen af fodlænke som et pædagogisk værktøj.

Rådet stiller sig undrende over for, at brug af elektronisk fodlænke for de 15-17-årige betragtes som værende i strid med proportionalitetsprincippet, hvis det sker uden samtykke fra den unge, mens dette ikke gør sig gældende for de 12-14-årige. Børnerådet mener, at samtykke fra barnet eller den unge bør forudsættes for begge målgrupper.

Anbringelsessteder, pkt. 464

Børnerådet finder det væsentligt, at det i vejledningen understreges, at bredden i anbringelsesmuligheder skal fastholdes, og at udgangspunktet for valg af anbringelsessted stadig beror på en konkret vurdering af det enkelte barn eller den unge. For som Børnerådet gjorde bekendt i høringsvaret til Barnets Reform, er det Rådets opfattelse, at når der er tale om stærkt omsorgssvigtede børn eller særdeles behandlingskrævende børn – det vil sige børn med medfødte skader/handicap forårsaget af moderens misbrug af alkohol, psykiske lidelser, mentale retardering og forøget brug af medicin og rusmidler, skal børnene have hjælp af uddannet personale på specialiserede døgninstitutioner. Dette ser Børnerådet gerne ekspliciteret i vejledningen, da det er uklart, hvornår børn med tungere problemstillinger kan anbringes i kommunale plejefamilier.

Kommunale plejefamilier, pkt. 467

Børnerådet har i høringsvaret til Barnets Reform påpeget det væsentlige i, at børn, som er særligt behandlingskrævende, anbringes på døgninstitution frem for familiepleje. Rådet mener imidlertid, at nogle børn – efter en forudgående grundig undersøgelse af familiens egnethed - med fordel vil kunne vokse op hos en plejefamilie.

Rådet er positiv over for, at der i vejledningen lægges op til samarbejde mellem kommunale plejefamilier og professionelle behandlingstilbud og aflastning.

Børnerådet anbefaler en nærmere præcisering af, hvilke "særlige forudsætninger", kommunale plejefamilier kan forventes at have.

Godkendelse af plejefamilier og kommunale plejefamilier, pkt. 468 og 469

I erkendelse af at mange af de børn og unge, der anbringes i plejefamilier, har haft en traumatisk opvækst, mener Børnerådet, at det af vejledningen bør fremgå, hvilke krav der stilles til plejefamilier og kommunale plejefamiliers menneskelige og faglige kvalifikationer, i særdeleshed når man tager det begrænsede uddannelseskrav til plejefamilier i betragtning. I forlængelse heraf ville en beskrivelse af de yderligere krav, der stilles til kommunale plejefamilier, være formålstjenlig.

Efteruddannelse og supervision, pkt. 480

Som Børnerådet påpegede i sit høringssvar til Barnets Reform, finder Rådet ikke de beskrevne krav til uddannelse af plejefamilier tilstrækkelige. Derfor beklager Rådet yderligere, at lovkravet om efteruddannelse svarende til to hele kursusdage årligt ikke har fundet vej til vejledningen.

Børnerådet anbefaler derfor, at kravet til minimumefteruddannelse svarende til to hele kursusdage årligt skrives ind i vejledningen, så der ikke opstår tvivl om det minimum af efteruddannelse, som reformen indeholder. I forlængelse heraf anbefaler Rådet, at formuleringen:

”Det er ikke meningsfuldt at angive et konkret antal timer/ dage, men det understreges, at omfanget af supervision og efteruddannelse skal afspejle tyngden i den opgave, som den kommunale plejefamilie varetager.”

erstattes med:

”Der skal som minimum gives efteruddannelse svarende til to hele kursusdage pr år, men det understreges, at omfanget af supervision og efteruddannelse skal afspejle tyngden i den opgave, som den kommunale plejefamilie varetager.”

Støtteperson, pkt. 528

Børnerådet har tidligere anbefalet, at alle anbragte børn får deres egen tillidsperson, der uafhængigt af de anbringende myndigheder kan tale barnets sag, lytte til barnet og bidrage til at skabe kontinuitet på trods af skift i anbringelsessted.

Børnerådet anerkender, at der i Barnets Reform lægges op til at øge indsatsen for at skabe stabile voksenrelationer for barnet eller den unge. Det er imidlertid Rådets vurdering, at hvis barnet eller den unge skal opnå kontinuitet i relationen til en voksen, må indsatsen bero på, at barnet eller den unge får en tillidsperson, som både kan rådgive, give omsorg og varetage barnet eller den unges interesser, herunder støtte og vejlede om den unges retssikkerhed og endvidere indtræde i rollen som bisidder.

Rådet havde gerne set, at støttepersonens beføjelser var bredere end de beskrives i vejledningen, således at barnet eller den unge får en kontakt til en stabil voksen, der ud over at engagere sig i barnet eller den unge også kan engagere sig i det forløb, som barnet eller den unge gennemgår. Som Rådet læser vejledningen, er støttepersonen endnu en voksen, som tilknyttes i en periode af barnets eller den unges liv. Dermed står anbragte børn og unge stadig uden en voksen, der står på barnets side og kan støtte barnet i alle forhold. Børnerådet ønsker derfor fortsat, at børn og unge, der modtager

foranstaltninger efter serviceloven kapitel 11 og 12, får tildelt en tillidsperson, som kan påtage sig rollen som gennemgående voksen, og som har mulighed for at gå ind i alle sager, der vedrører barnet, i den tid barnet eller den unge er omfattet af servicelovens kapitel 11 og 12.

Børnerådet havde gerne set, at der i vejledningen blev lagt op til mere formaliserede møder mellem barnet/ den unge og støttepersonen, og at indholdet af disse møder, herunder mødefrekvens m.v., var nærmere beskrevet i vejledningen.

Børnerådet så gerne, at ordningen med en støtteperson ikke begrænser sig til perioden, hvor barnet eller den unge er anbragt, men fortsætter indtil alle foranstaltninger er afsluttet – dvs. at ordningen også anvendes under efterværn, og hvis barnet på forsøgsbasis skal tilbage og bo hos forældrene.

Børn og unges klageadgang, pkt. 532 og 680 m.m.

Børnerådet foreslår, at vejledningen tilføjes bemærkninger, der afspejler, at børn og unge i de fleste af livets forhold ikke har reel adgang til at klage over de afgørelser eller beslutninger, der træffes for dem. Klagerettigheder giver kun mening for børn, hvis voksne bistår dem, og det er derfor nødvendigt at sikre barnet assistance til at træffe beslutning om at klage og i givet fald gennemføre klagesagen. Tilsvarende skal barnet sikres bistand til at tale sin sag, hvis forældrene klager. Vejledningen bør indeholde konkrete anvisninger om den hjælp, der skal ydes barnet.

Skolegang i forbindelse med valg af anbringelsessted, pkt. 533 og 534

Børnerådet tilslutter sig det synspunkt, som vejledningen formulerer, at skolegangen er meget vigtig for anbragte børn og unge. Hertil bør imidlertid føjes, at mange anbragte børn og unge i praksis modtager mangelfuld undervisning. Børnerådet foreslår, at vejledningen tilføjes grundige referencer til relevant litteratur om dette emne, således fx til **SFI's rapporter** om anbragte børns undervisning.

Samvær og netværk, pkt. 558

Som nævnt i høringssvaret til Barnets Reform finder Børnerådet det vigtigt at understøtte, at børn og unge så vidt muligt bevarer kontakten til familien og det brede netværk. Børnerådet havde gerne set, at kommunerne blev yderligere forpligtede til at understøtte og stimulere samvær mellem søskende, da kommunen ofte er eneste ressource, der sikrer barnets kontakt til biologiske søskende. Rådet ser gerne, at kommunerne bliver gjort ansvarlige for at tilbyde søskende fysiske rammer, der muliggør samvær på børnenes og de unges præmisser. Hvis søskende er anbragt på forskellige anbringelsessteder, kan der fx være behov for at overnatte hos hinanden. Det er Børnerådets holdning, at søskende kan udgøre en væsentlig del af anbragte børns netværk i voksenlivet, derfor ser Rådet gerne, at vejledningen sætter yderligere fokus på at bevare søskenderelationer.

Tilbud om udslusning, pkt. 622

Børnerådet finder det positivt, at vigtigheden af uddannelses betones i forbindelse med udslusningstilbud til unge, der løslades efter ophold eller afsoning. Børnerådet foreslår dog, at formuleringen på dette område ændres fra et kan til et skal: "Udslusningsændringen skal støtte og hjælpe den unge

med – hvor det er relevant – at finde uddannelse og arbejde”.

Det bør yderligere forudsættes, at udslusning efter længerevarende ophold eller afsoninger skal etableres før løsladelsen. Den nuværende formulering ”Det må dog forventes, at det altid vil være muligt...” er, som Børnerådet ser det, ikke bindende nok.

Inddragelsen af forældrene, pkt. 657

I lyset af vigtigheden af inddragelsen af barnets eller den unges forældre i forhold til en hurtig indsats finder Børnerådet formuleringen om tolkebistand utilstrækkelig. Ved samtaler med forældre, der kun har ringe eller slet ingen danskundskaber, er det afgørende, at der uden undtagelser tilbydes tolkebistand.

Inspiration til indsatsens gennemførelse, pkt. 658

Børnerådet vil anbefale, at VISO fremhæves som sparringspartner for kommunerne i forbindelse med indsatser over for kriminalitetstruede børn og unge. Både i forhold til viden om forskellige kriminalpræventive indsatser og metoder samt i forhold til den konkrete planlægning og tilrettelæggelse af indsatser.

Adoption uden samtykke, pkt. 660

Ved adoption uden samtykke foretages altid en grundig belysning af såvel forældrenes forældrerevne samt barnets forhold, hvilket navnlig sker i forbindelse med udarbejdelsen af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. I denne sammenhæng nævnes det, at det afhængig af barnets alder kan være nødvendigt at belyse barnets perspektiv gennem samtaler med barnet. Børnerådet mener, at det bør fremgå eksplicit af vejledningen, hvordan barnets perspektiv inddrages, bl.a. hvem der er den ansvarlige for at føre eller istandbringe disse samtaler med barnet.

Med venlig hilsen

Lisbeth Zornig Andersen
Formand for Børnerådet

Annette Juul Lund
Sekretariatschef